

اقتصاد ایران

باشگاه اقتصاد

انتشار مطالب فضای مجازی در این صفحه به معنای تأیید همه آنها نیست

سیاست تثبیت

ارتباط سیاست تثبیت و تقویت رشد اقتصادی

حسین عسکری

مشاور بانک جهانی

اجرای سیاست تثبیت اقتصادی زمانی رخ می‌دهد که اقتصاد بیش از حد ملتهب می‌شود یا افت سریعی را تجربه می‌کند. همچنین زمانی که شاخص‌های مهمی مانند تورم و بیکاری بیش از حد، ارزش بیش از حد ارزها، خروج سریع ارز خارجی، کسری بودجه ناپایدار و مشکلات تراز پرداخت‌ها مواجه هستند. البته که گاهی موفق می‌شوند، اما نه همیشه. انسجام برقرار کردن میان چنین برنامه‌هایی دشوار است؛ زیرا آنها همواره مشقت‌هایی دارند.

برای کاهش تورم از سیاست تثبیت نرخ ارز استفاده کرد. با این حال، فدرال رزرو ایالات متحده در این روزها برای کاهش تورم، نرخ بهره را به سرعت افزایش داده است؛ اما اغلب به عنوان یک امر معمول زمانی که کشورها دچار مشکل هستند، از سیاست تثبیت استفاده می‌شود. یعنی زمانی که کشورها با مشکلاتی مانند تورم بالا، نرخ بیکاری بیش از حد، ارزش بیش از حد ارزها، خروج سریع ارز خارجی، کسری بودجه ناپایدار و مشکلات تراز پرداخت‌ها مواجه هستند. البته که گاهی موفق می‌شوند، اما نه همیشه. انسجام برقرار کردن میان چنین برنامه‌هایی دشوار است؛ زیرا آنها همواره مشقت‌هایی دارند.

برای کاهش تورم از سیاست تثبیت نرخ ارز استفاده کرد. با این حال، فدرال رزرو ایالات متحده در این روزها برای کاهش تورم، نرخ بهره را به سرعت افزایش داده است؛ اما اغلب به عنوان یک امر معمول زمانی که کشورها دچار مشکل هستند، از سیاست تثبیت استفاده می‌شود. یعنی زمانی که کشورها با مشکلاتی مانند تورم بالا، نرخ بیکاری بیش از حد، ارزش بیش از حد ارزها، خروج سریع ارز خارجی، کسری بودجه ناپایدار و مشکلات تراز پرداخت‌ها مواجه هستند. البته که گاهی موفق می‌شوند، اما نه همیشه. انسجام برقرار کردن میان چنین برنامه‌هایی دشوار است؛ زیرا آنها همواره مشقت‌هایی دارند.

دشواری‌هایی را به همراه دارد، زیرا این امر مستلزم فداکاری، کاهش هزینه‌ها، کنترل کسری‌های دولت و کاهش ارزش پول است؛ بنابراین دولت باید به مردم توضیح دهد که چرا این کار را انجام می‌دهد. در کوتاه مدت حتی ممکن است رشد اقتصادی تعدیل شود؛ اما اگر تثبیت شامل سیاست‌های منسجم و منطقی باشد باید رشد اقتصادی را در میان مدت و بلندمدت تقویت کند؛ به همین دلیل است که یک دولت چنین رویکردی را اتخاذ می‌کند، چون تورم در بیشتر موارد باعث کاهش رشد اقتصادی می‌شود. رشد اقتصادی واقعی با افزایش تولید ناخالص داخلی (GDP) یک کشور اندازه‌گیری می‌شود.

مردم هر وقت به دولت اعتماد داشته باشند،

- صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
- مدیر مسئول: محمدحسن روزی طلب
- جانشین مدیر مسئول: مهدی مهرپور

- تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۳۸۸ امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
- چاپ: چاپ ایرانیان
- سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایران ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷۷ (۰۲۱)
- انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۴۸۸۹۲۰۵

انتقاد از سنگ اندازی بانک‌ها در ارائه وام خرد

علی رضایی

عضو کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه

درصد تصویب قانون همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در برنامه پنج ساله هستیم؛ همسان‌سازی حقوق بازنشستگان با توجه به میزان تورم و سختی حاکم بر زندگی این قشر از جامعه یکی از اولویت‌های اساسی نمایندگان به شمار می‌آید البته باید راهکارهایی نیز جهت تأمین اعتبار این مهم ارائه شود.

به نظرم با صرفه جویی در هزینه‌های دولت و در حوزه‌های مختلف اقتصادی می‌توان اعتبار لازم برای تأمین بودجه مورد نیاز برای همسان‌سازی را فراهم کرد.

اگرچه بانک‌ها جزء مؤسسات خدماتی به شمار می‌آیند اما بعضاً از چهارچوب بخشنامه‌های بانک مرکزی عدول می‌کنند و صرفاً به کسب درآمد و سود خود می‌اندیشند. هرچند مجلس بارها با تذکر به رئیس بانک مرکزی و انجام وظایف نظارتی خود خواهان رعایت قوانین از سوی بانک‌ها شده است اما این تخلفات همچنان ادامه دارد به همین دلیل باز هم موضوع را در کمیسیون اقتصادی و دیگر کمیسیون‌های تخصصی مجلس تا حصول نتیجه مورد نظر دنبال خواهیم کرد.

آن وقت به دستورات دولتی‌ها گوش خواهند داد. اگر دولت نتواند اعتماد عمومی ایجاد کند، کار بسیار سخت خواهد شد و دلیل آن نیز انتظارات است. اگر مردم اقدامات را قابل اعتماد نبینند، رفتار آنها به تورم دامن خواهد زد و کنترل آن را برای دولت سخت‌تر می‌کند. به طور خاص باید حس اعتماد بین مردم، دولت و بانک مرکزی شکل بگیرد. در این میان سه عنصر کلیدی در این امر قابل توجه است و اینکه آیا سیاست‌های بانک مرکزی جواب داده و نتایج خوبی داشته است؟ موضوع عدول می‌کنند و صرفاً به کسب درآمد و سود خود می‌اندیشند. هرچند مجلس بارها با تذکر به رئیس بانک مرکزی و انجام وظایف نظارتی خود خواهان رعایت قوانین از سوی بانک‌ها شده است اما این تخلفات همچنان ادامه دارد به همین دلیل باز هم موضوع را در کمیسیون اقتصادی و دیگر کمیسیون‌های تخصصی مجلس تا حصول نتیجه مورد نظر دنبال خواهیم کرد.

بانک

افزایش پایه پولی و استدلال غلط منتقدان

حسین درودیان

کارشناس مسائل اقتصادی

آمارها نشان می‌دهد همراه با کاهش نرخ رشد نقدینگی و ضریب فزاینده همگام با اجرای سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها پایه پولی افزایش پیدا کرده است. برخی افراد افزایش پایه پولی را عاملی برای رشد نقدینگی در ماه‌های پیش رو دانسته و استدلال می‌کنند که با افزایش نقدینگی از ناحیه پایه پولی، تورم افزایش پیدا می‌کند. این در حالی است که علت اصلی افزایش پایه پولی، جریمه بانک‌های خاطی با افزایش نسبت سپرده قانونی بوده که موجب افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی شده است.

ضریب فزاینده از تقسیم دو متغیر نقدینگی و پایه پولی به دست می‌آید. با سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها، رشد نقدینگی کنترل شده است، اما از طرف دیگر پایه پولی کاهش پیدا نکرده است که علت آن وجود کسری وجوه نقد بانک‌هاست. در واقع نرخ رشد پایه پولی به دلیل اینکه بانک‌ها در وضعیت مناسبی قرار ندارند از نرخ رشد نقدینگی بالاتر است.

بنابراین در رابطه با افزایش پایه پولی هیچ موضوع نگران کننده‌ای وجود ندارد. آن چیزی که افزایش پایه پولی را نگران کننده می‌کند، وجود ذخایر مازاد پول نقد نزد بانک‌ها به مقدار زیاد است که بانک‌ها با وام‌دهی آنها

نتوانند نقدینگی تولید کنند. این در حالی است که می‌دانیم در حال حاضر بانک‌های کشور نه تنها ذخایر مازادی ندارند بلکه دچار کسری و اضافه برداشت نیز هستند. از طرفی هم بانک مرکزی با کنترل مقداری ترازنامه جلو مصارف نقدینگی بانک‌ها را گرفته است.

مباحثی که در رابطه با پایه پولی و نگرانی از رشد آن مطرح می‌شود از نظر بنده بیشتر یک جو سیاسی برای فشار به بانک مرکزی است و علت دیگر آن نیز کج‌فهمی‌های تئوری برخی دانشگاهیان است.

کیوسک مجازی

ایستاده در توهم

ساختمانی و تجاری مدرن و صاحبان صنایع جدید ارتباط گرفتند و با نوربخش رئیس بانک مرکزی وقت، اقتصاد سیاسی را صورت‌بندی کردند. مرحوم هاشمی رفسنجانی، پدر معنوی حزب یاد می‌شد و اصلیتی کرمانی داشت، حسین مرعشی، فاترزه هاشمی، محمد هاشمی، علی هاشمی، محسن هاشمی رفسنجانی و اسحاق جهانگیری نیز خاستگاهی کرمانی دارند و این وصلت‌ها منجر به ساخت باند کرمانی‌ها به عنوان تأثیرگذارترین حزب بر اقتصاد ایران شد.

متعارف» یا به عرصه سیاست بلکه اقتصاد سیاسی ایران گذاشتند. لایه کارگزاران سازندگی با عنوان سازندگی با ایده «تکنوکرات‌ها یا فن‌سالاران» و با گفتمان بازسازی سیاسی «توسعه و نوآوری اقتصادی و مهندسی اجتماعی ذیل الگوهای رایج در اقتصاد

یک کاربر تویتری نوشت: چرا حزب کارگزاران سازندگی حامی سلاح‌ورزی است؟ کارگزاران سازندگی با ایده «تکنوکرات‌ها یا فن‌سالاران» و با گفتمان بازسازی سیاسی «توسعه و نوآوری اقتصادی و مهندسی اجتماعی ذیل الگوهای رایج در اقتصاد

رئیس‌جمهور گفت که راه ندادن من به جلسات، کذب است. من هرگز به جلسه‌ای نرفتم که من را راه نداده باشند. طرح این مسائل نتیجه‌ای جز بی‌اعتمادی بخش خصوصی ندارد. نه از رانت استفاده کردم و نه محکومیت مالی داشتم. بعید است شورای عالی نظارت بر انتخابات در شرایطی که رهبری بر ضرورت تقویت اعتماد بخش خصوصی حرف زدند، در نتیجه انتخابات مداخله کند که البته رئیس‌جمهور هم این اجازه را نخواهند داد.

سلاح‌ورزی از کیسه خلیفه می‌بخشد
سلاح‌ورزی گفت «شورای عالی نظارت حق ورود به انتخابات اتاق بازرگانی را ندارد و بیان کرده رئیس‌جمهور هم اجازه نمی‌دهد. اما نگفت که رئیس‌جمهور در مورد انتخابات

همکاری اقتصادی ایران و چین عیان می‌شود

کانال تلگرام «نود اقتصادی» به نقل از مجیدرضا حریری، رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین نوشت: با چینی‌ها رسماً روی مسیر سرخس برای شرق به غرب تأکید دارند. یک شرکت چینی بنازگی در منطقه سرخس پارک لجستیک ایجاد کرده تا سرخس را به یک مسیر بین‌المللی تبدیل کند. نشانه‌های همکاری اقتصادی ایران و چین تا پایان سال برای مردم عیان می‌شود.

پول نفت کجاها مصرف می‌شود؟

یک کاربر در تویتر نوشت: خزانه خالی، بدهی سرسام‌آور، فروش نفت کاهش، ارز سر به فلک کشیده، نقدینگی تا عرش خدا، همتی همچنان طلبکار. طبق آمارها دولت روحانی رکورددار استقراض از خارجی‌هاست؛ دولت رئیسی در این شرایط سخت، ۲۳ میلیارد دلار بدهی‌های خارجی کشور در سال ۱۴۰۱ را بازپرداخت کرد!

فشار سلطان چاپ پول بالا رفت

عبدالناصر همتی رئیس بانک مرکزی دولت حسن روحانی در تویتر خود نوشت: آقای رئیسی! ۲۶۶ همت چاپ پول ظرف یک سال در دولت سیزدهم مایه نگرانی است، جدی بگیرید! کاهش شتاب رشد نقدینگی با هزینه سیستم ناتراز بانکی، یعنی پرداخت سپرده قانونی با اضافه برداشت بیشتر، فقط ریسک بانک‌ها را تشدید می‌کند. این روش، پتانسیل برگشت شتاب رشد نقدینگی در میان مدت را در بردارد.

داود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه در تویتر نوشت:
- تورم ماهانه کل کشور در تیرماه بر اساس شاخص قیمت مصرف‌کننده مرکز آمار ۲ درصد
- تورم خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها ۲/۱ درصد
- تورم کالاهای غیرخوراکی و خدمات ۴/۲ درصد
- کاهش تورم نقطه به نقطه تیرماه در مقایسه با ماه قبل ۲/۳ درصد

اقتصاد ایران روی ریل مهار تورم به لطف سیاست تثبیت ارزی

عباس علوی‌راد

کارشناس مسائل اقتصادی

نرخ‌های تورمی گزارش شده مرکز آمار ایران برای تیرماه ۱۴۰۲ یک خبر امیدوارکننده را برای مهار تورم مخایره می‌کند.

نرخ تورم ماهانه شاخص کل در تیر ماه ۱۴۰۲ معادل ۲ درصد اعلام شده است. این یعنی تورم ماهانه تیر

نسبت به خرداد بدون افزایش بوده است. میانگین نرخ تورم ماهانه در چهار ماهه اول سال ۱۴۰۲ حدود ۶/۲ درصد بوده و این یعنی نرخ تورم ماهانه خرداد و تیر کمتر از میانگین ۴ ماهه است. شبیه‌سازی‌های نرخ تورم برای سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد اگر میانگین نرخ تورم ماهانه بین ۲ تا ۵/۲ درصد باشد اقتصاد ایران روی ریل مهار تورم باقی خواهد ماند. با این همه اینها هرگز به این معنی نیست که قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها افزایش نیافته است.

بررسی تأمین منابع ارزی واردات در مجلس

علی جدی

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس

واردات خودرو سواری کارکرده مطرح شد که رئیس کل بانک مرکزی نیز موافقت خود را برای تأمین منابع ارزی واردات خودرو کارکرده از هر یک از این محل‌ها اعلام کرد.

در این جلسه همچنین صحبت‌هایی درباره تعرفه خودروهای وارداتی و مسائل دیگر درباره این خودروها مطرح شد که البته هنوز آیین‌نامه اجرایی آن تدوین نشده است. در نهایت بنا شد تا در یک ماه آینده جلسات جداگانه‌ای با رئیس کل بانک مرکزی و وزیر صمت در کمیسیون برای بررسی منابع ارزی و همچنین تعرفه واردات خودروهای سواری کارکرده به کشور داشته باشیم.